

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

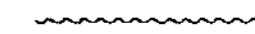


ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

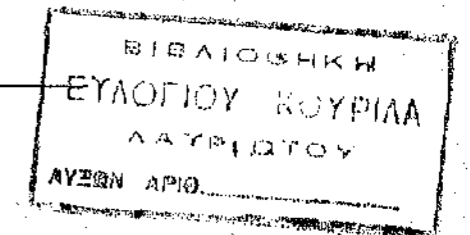


1889

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ



ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.



ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 14 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄.

Συνδρομή ἑτησίως: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρρονονταὶ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. Ἐπιτίμητον ἀπὸ τοῦ Ὁδ. Παρισιανοῦ γρ. 1 κ.

1 Ἰουνίου 1888.

Ο ΜΥΘΟΣ ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΒ΄ ΑΙΩΝΑ ὑπὸ Φερδινάνδου Γρηγοροβίου.

Ὅτε, βασιλεύοντος τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου κληρόνως ἀπεκρούσθη ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μία τῶν τρομερωτέρων βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, ἡ τῶν Ἀθῶρων, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 626, ἐποίησεν ὁ τοῦ Βυζαντίου Πατριάρχης Σέργιος τὸν περίφημον ἐκείνιον ὕμνον πρὸς τὴν Μαρίαν, ὅστις καλεῖται Ἀκάθιστος. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ ταύτῳ ὕμνῳ ἡ τῶν χριστιανῶν Παντάνασσα μεταξὺ ἄλλων προσαγορεύεται καὶ διὰ τῶν ἑξῆς στίχων:

Χαῖρε, φιλοσόφου ἀγῶνι δεικνύουσα,
Χαῖρε, τεχνολόγου ἀλόγου ἐλέγχουσα
Χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα,
Χαῖρε, τῶν ἁλίων τὰς σαγήνας πληροῦσα.

Ὁ ὕμνος δύναται ν' ἀποδείξῃ ἐν ὑποκείμενῃ ἐχθρικῇ σχέσει διατέλει ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησία πρὸς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ἐπιστήμην ἐκ τῶν ἔτη ἀκόμῃ μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ τὴν διάλυσιν τῆς ἐν Ἀθήναις πλατωνικῆς Ἀκαδημίας. Νικητῆς καὶ κυρία ἐκ τοῦ μεγάλου Ἀγῶνος πρὸς τὸν ἑλληνισμὸν εἶχεν ἐξέλθῃ, ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἔτι δυναθῆναι ἐξαφανίσῃ τὰς βαθείας ρίζας τῆς ἀρχαίας λατρίας τῶν θεῶν πανταχόθεν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους. Μέχρι τοῦ δε-

κάτου αἰῶνος διατηροῦντο ἐν τῷ λείψανῳ αὐτῆς ἐν Πελοποννήσῳ. Ἡ δ' Ἐκκλησία ἐχαρακτήριζε τοὺς μὲν ἔθνικούς διὰ τῆς ἑθνικῆς ἐννοίας "Β.λ. ληνας, τοὺς δὲ πάλαι φιλοσόφους διὰ τῆς τῶν Ἀθηναίων.

Ἡ παρὰ τὸν Βόσπορον εἰς παγκόσμιον μεγαλεῖον ἀνυψωθείσα Νέα Ῥώμη ἀπέβλεπε μετ' αὐξανούσης πάντοτε περιφρονήσεως πρὸς τὴν πεπτωκυῖαν μητρόπολιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν τοῦ Ἑθνομῶ, τὴν μικρὰν ἤδη ἐπαρχιακὴν πάλιν τῶν Ἀθηναίων. Βυζαντιανὸν τι ἐπιγράμμα παραβάλλει πρὸς ἀλλήλας τὰς δύο πόλεις· ἀἰ γὰρ τοῦ Ἰβρηθέως εἶχεν ἀνυψώσῃ τὰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ οὐρανοῦ εἶχε κατίλθῃ ἡ νέα Ῥώμη, ἥς ἡ ὀρειότες λάμπει ἐπὶ παντός γῆινου ὡς ὁ ὑπέραστρος πόλος. Ἄγμεις, ὦ Ἀθηναῖοι, — οὕτως ἐκφράζεται ἕτερον τι ἐπιγράμμα — φέρετε πάντοτε ἀνά στόμα τοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους, Πλάτωνα, Σωκράτην, Σενοκράτην, Ἐπίκουρον, Πύρρωνα καὶ Ἀριστοτέλην· ἀλλ' οὐδὲν ἐπέλειπεν ὑμῖν, πλὴν τοῦ Ἰμμητοῦ καὶ τοῦ μέλιτος αὐτοῦ, ὡς αἱ τάφοι τῶν νεκρῶν καὶ αἱ σκιάι τῶν σοφῶν. Παρ' ἡμῖν ὅμως ἔστιν εὐρεῖν τὴν Πίστιν καὶ τὴν Σοφίαν ».

Ἐκατοντάδες ἐτῶν βραδύτερον ἤδη ἠμολογεῖτο ἡ αἰωνία ἀξία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ ἐγένετο ἐν βῆμα πρὸς ἀναγέννησιν αὐτῶν ἐν τῷ προγράμματι τῆς ἀναπτύξεως τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὅτε ἡ Ἐκκλησία ἤξίου νὰ κατατάξῃ τοὺς μεγάλους νόας καὶ ποιητὰς τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ τιμητικῇ ἀκολουθίᾳ τῆς Θεοτόκου. Οὕτω βλέπει τις ἐν τῷ θόλῳ τῆς μονῆς τῶν Ἰσθίων ἐν Ἀθῶνι τὴν ἐπὶ θρόνου καθημένην Παρθένον κυκλουμένην, πλὴν τῶν ἀγγέλων, προφητῶν καὶ ἀποστόλων, καὶ ὑπὸ Σόλωνος τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ Χείλωνος, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Πλουτάρχου.

Ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι ἤρξατο ἡ τῶν Βυζαντιῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα περιφρόνησις ὑποχωρούσα εἰς ἀναγέννησιν τινὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἠγέτης αὐτῆς ἦν Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, ὁ ἀνασυστήσας τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὠμνηθεὶς ἀρχηγὸς τῆς ἐκεῖ φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ἀνὴρ ἀσυνήθους εὐφραΐας καὶ

1) Ἡ ἱστορικὴ αὕτη μελέτη, γλαφυρὰ ὡς πᾶσαι αἱ συγγραφαὶ τοῦ Γρηγοροβίου, ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ γερμανικῷ περιοδικῷ Zeitschrift für Geschichte und Politik, 1888, Hof. XI. Ταύτην ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλάδιῳ ἀποσταλείσαν ἡμῖν παρὰ τοῦ κλεινοῦ συγγραφέως καὶ πολυτιμητοῦ φίλου ἐκρίναμεν καλὸν νὰ καταστήσωμεν γνωστὴν ἐν Ἑλλάδι, ὡς διαφωτίζουσαν μίαν τῶν αὐστεινῶν σελίδων τῆς ἱστορίας τοῦ Ἄσπετος. Τὰ ἐκ τοῦ Ψελλοῦ καὶ Ἀκομινάτου ἀποσπάσματα ἐγράψαμεν οὐχὶ ἐκ τῆς γερμανικῆς ἐκδόσεως μεταφράσεως ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν συγγραμμάτων κατὰ τὰς ἐκδόσεις τοῦ Σάβα καὶ Ἀμπρα. Ἐν Κερκύρα. Ε. Κ. Π. Σ. τ. Δ. Εὐχαριστῶς δημοσιεύομεν τὴν πραγματείαν ταύτην τοῦ διαπρεποῦς ἱστορικοῦ, ὑποστηρίζουσαν καὶ διὰ νέων ἐπιχειρημάτων ὅσα ἤδη πρῶτος παρ' ἡμῖν τῷ 1878 ὁ κ. Σπ. Ἀμπρος ἐξέθηκεν ἐν τῇ συγγραφῇ του: « Δὲ Ἀθῶνας περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. σ. 44 κ. εἰ.

Πολιτειών τῆς Ἀμερικῆς. Ἐξ ἑνὸς ἑκατολίου ἀραβοσίτου καλῶς θλιθομένου καὶ διυλιζομένου παράγονται 12 καὶ πλέον λίτραι ἐλαίου καθαροῦ, εὐγεύστου, ἡλεκτρογροῦ· οἱ δὲ πυρήνες χρησιμοποιοῦνται εἰς τροφήν τῶν ζώων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ παραγωγή τοῦ ἀραβοσίτου ἐν Ἀμερικῇ εἰνὲ ἀφθονωτάτη, ὁ ἐκ τῆς νέας ταύτης βιομηχανίας δημιουργούμενος συναγωνισμὸς εἶναι ἀρκούντως ἐπιφοδὸς εἰς τὰς ἐλαιοφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης.

Νέα διώρυξ ναυσιπλοίας κατασκευάζεται ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐνοῦσα τὸ Μάντσεστερ μετὰ τοῦ Λίβερπουλ. Ἡ διώρυξ αὕτη ἔχουσα μῆκος μὲν 55 χιλιομέτρων, βάθος δὲ 7—9 μέτρων καὶ πλάτος 192 μ. ὁ ἀποπερατωθῆ ἐν βραχίῳ χρόνῳ διότι ἐργάζονται πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς πολλαὶ μηχαναὶ καὶ δεκακιστῆλαι ἐργάται. - Ὁμοίως ὁ ἀποπερατωθῆ λίαν προσεγῶς καὶ ἕτερα μεγάλη διώρυξ ναυσιπλοίας ἡ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου, ἐν Καναδῷ μεταξὺ Δοντεράλ καὶ Κεμπέκ. Ἡ διώρυξ αὕτη, εἰς τῆς ὁποίας τὴν κατασκευὴν ἀσχολοῦνται ὑπὸ 38 ὄλων ἐτῶν, ἔχει μῆκος μὲν 65 χιλιομέτρων, κεντρικὸν δὲ βάθος 12 μέτρων.

Ἀπόσπασμα ἑλληνικῆς κωμῆδος εἰς δωρικὴν διάλεκτον, τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον μοναδικὸν λείψανον τῆς ἀρχαίας δωρικῆς κωμῆδος ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως μετ' ἔκτενῶν ἐρμηνευτικῶν ὑπομνημάτων ὑπὸ τοῦ Ἰοσηφῆ ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῶν Ἀνακρινώσεων ἐκ τῆς συλλογῆς τῶν κωμῶν τοῦ ἀρχιδουκὸς Ῥάινερ. Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ ἑξήδεκα ἐν ὄλιω στίχων, μετ' ἀρχαίων ἐξηγητικῶν σχολίων, ἐλήφθη δ' ὡς εἰκόζει ὁ ἐκδότης ἐκ τῆς Ὀδυσσεῖς αὐτομῆλου, κωμῆδος τοῦ Ἐπιγράμμου. Περιεσῶθη ἐν φύλλῳ παπύρου, τῆς πλουσιωτάτης συλλογῆς τοῦ ἀρχιδουκὸς Ῥάινερ· ἐγράφη δὲ πιθανῶς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Λυγούστου.

Ἡ ἐν Αἰφία Ἰαθλονόθεσσα εἰσαίρια ὤρισεν ἀγῶνα πρὸς συγγραφὴν ἀρχαιολογικῆς πραγματείας, θέμα ἐχούσης τὰς εἰσαίριας καὶ τοὺς θιάσους παρ' Ἑλλήσιν κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ τὰς ἐπιγραφάς. Τὸ γέρας εἶναι χιλιάμακρον, ἡ δὲ προσθεμία τῆς ὑποβολῆς τῶν χειρογράφων ἴσχει τῇ 1830 Νοεμβρίου 1801.

ὑπὸ τὸ ὄνομα Νικόλαος Ῥωμανός, ἦται τὸ οἰκονομικὸν του, ὁ ἐξάδελφος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας μέγας δούξ Νικόλαος Μιχαήλοβιτς ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Πετρούπολει σπουδαίαν μονογραφίαν περὶ κολοσσιῶν. Πρὸς σύνταξιν αὐτῆς ἡσχολήθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη, καὶ πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων δραχμῶν ἐδαπάνησε πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ζωολογικοῦ τούτου ἔργου του. τυπωθέντος εἰς ὀλίγα ἀντίτυπα, ἅτινα οὐ διανεμηθῶσι δωρεὰν εἰς τινὰς μεγάλας βιβλιοθήκας καὶ εὐαρίθμους ὀνομαστοὺς ἐπιστήμονας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΚΗΔΕΙΑΙ ΠΑΡ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Ἐν τῇ θέσει, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ πόλις Ὀλβία, ἐν Ῥωσίᾳ, εὐρέθη μετ' ἄλλων πολλῶν καὶ περιεργὸς τις ἐπιγραφή, ἐξ ἧς καταδεικνύεται ὅτι αἱ δημόσιαι τὰς ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐγίνοντο κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους ἀπαραλλάκτως σχεδὸν ὡς σήμερον. Οἱ παρὰ τὸν Βορυσθένην εἰς τὰ βῆθη τῆς Σαρματίας οἰκοῦντες Ἕλληνας ἀποικοί, αἱ Ὀλβιοπολίται ἐπεδαφίλειον τὰς αὐτὰς τιμὰς εἰς τοὺς ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντας συμπολίτας των καὶ ὄριζον ἐπὶ τῷ θανάτῳ των τὰς αὐτὰς ἐνδείξεις πένθους, αἷας ἀναγράφουσι καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν τὰ κανονίζοντα

τὰ τῆς κηδείας ἐπισημῶν ἀνδρῶν ὑπουργικὰ προγράμματα. Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιγραφή εἶναι ψήφισμα γραφὴν ὑπὲρ Νικηράτου τινός, φονευθέντος ἐν συμπλοκῇ πρὸς τοὺς ἔγχθρους. «Ὅπως ἐπιφανεστέρως τύχη παρὰ πάντας τῆς τιμῆς» ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος Ὀλβιοπολιτῶν ἐψήφισε: Α'.) Νὰ γείνη ἡ προσήκουσα ἐπίσημος κηδεία· «τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ εἰσκομισθῆναι εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὴν καθήκουσαν κηδεῖαν». Β'.) Νὰ κλεισθῶσιν εἰς ἐνδειξὴν πένθους τὰ ἐργαστήρια· «κλεισθῆναι δὲ τὰ ἐν τῇ πόλει ἐργαστήρια». Γ'.) Οἱ πολῖται νὰ παρακολουθήσωσι τὴν ἐκφοράν μελανειμονοῦντας· «μελανειμονησαί τε τοὺς πολῖτας καὶ παρέπεσθαι τῇ ἐκφορᾷ ἀπαντας». Δ'.) Οὐδ' οἱ στέφανοι ἐλείπον, ὠρίζετο μάλιστα ἡ κατασκευὴ χρυσοῦ τοιαύτου ὑπὸ τοῦ δήμου· «στεφανωθῆναι τε αὐτὸν ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσοῦ στέφανῳ». Ε'.) καὶ ἐπὶ πᾶσι ἀπεφασίζετο ἡ ἰδρῶσις ἀνδριάντος εἰς θέσιν ὀρισθησομένην ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ θανόντος· ἀνασταθῆναι τε αὐτοῦ καὶ ἀνδριάντα ἔριππον, ἐν ἧ' αὐ' τόπῳ οἱ προσήκοντες αὐτοῦ βούλωνται καὶ ἐπιγραφὴν δοῦναι τὴν δε» κτλ.

Η ΝΕΚΡΑ ΜΟΜΜΙΑ

Εἰς στρατηγὸς τῆς πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας, ἀνὴρ οὐδὲν ἄλλο γνωρίζων ἢ τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου, παρήγγειλεν εἰς ὑπασπιστὴν του μεταβαίνοντα εἰς Αἴγυπτον νὰ φέρῃ μίαν μομμίαν:

—Ὅλος ὁ κόσμος ὀμιλεῖ γιὰ μούμμιας, ἐγὼ ποτὲ δὲν εἶδα, δὲν ξυῦρω τί εἶνε· μὴ λησμονήσης τὴν παραγγελίαν μου.

Μετὰ ἐν ἔτος ὀξείωματικὸς ἐπανέρχεται καὶ σπεύδει εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ στρατηγοῦ.

Καὶ ἡ μούμμια μου;

—Κάτω τὴν ἔχω.

—Νὰ τὴν φέρουν εὐθὺς ἀπάνω, προστάσσει ὁ στρατηγὸς καὶ σπεύδει ἀνυπομονῶν πρὸς τὴν κλίμακα.

Δύο στρατιῶται ἀναβαίνουσι κομίζοντες κιβώτιον ἀφαιροῦσι τὸ κάλυμμα καὶ τὰ ἐσωτερικὰ περιτυλιγμένα, ἐνῶ ὁ στρατηγὸς κύπτων προσηλώνει βλέμματα πλήρη περιεργίας εἰς τὸ βῆθος. Αἶφνης ἐγείρεται ὀργίλως καὶ στρέφω πρὸς τὸν ταλαίπωρον ἀξιωματικὸν ἀνακράζει:

—Μὰ αὕτη εἶνε πεθαμένη!

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ.

Προσέρχεται γραῖα θρηνοῦσα.

Ὁ κλητὴρ ἐρωτᾷ:

—Αἰ' λοιπόν, κυρά, γιατί κλαῖς;

—Μ' ἐκλεψαν

—Τί σοῦ κλεψαν;

—Μισὸ ἀρνί

—Ζωντανὸ ἢ σφαγμένο;

Ἀντακρίχεται

—Λοικὸν ὁ ἄνδρας σου ἦτο χῆρος;

—Ναί! εἶμαι δεύτερη γυναῖκα του.

—Καὶ δὲν σοῦ φέρνει ποτὲ λόγος γιὰ τὴν πρώτη;

—Δὲν παίρνει τὰ μούτρα του! ἀρχίζω τότε καὶ τοῦ μιλῶ καὶ ἐγὼ γιὰ τοὺς δύο πρώτους ἄνδρες μου.